

Jus Canonicum Practice Explicatum, Seu Decisiones Casuum

Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos, & ad consuetum
Referendi modum accommodatæ. Opus Novum

Complectens alteram Decretalium medietatem, videlicet nonaginta duos
Titulos, à Titulo XX. libri III. de Feudis usque ad finem

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1734

Quæstio I. An Condictio furtiva detur contra hæredes furis &c. in solidum,
vel solùm in quantum ad eos pervénit ex furto &c.?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62204)

crudelisin subditos, ex quibus unum lethaliter vulneravit alios autem graviter percussit & sapius fultuariō. Post multas subditorum querelas, & detecta varia furto- rum indicia, ex quibus diffamatus est, contra eum instituta Inquisitione, & sceleribus partim probatis partim confessatis, ultimō supplicio affectus est. Post mortem, sicut ante, nihil inventum est de poculis & catena aurea furtō ablatis, & cum vivens adhuc urgeretur, ut ablata restitueret, semper negavit, ea adhuc se habere, addens, sibi pariter clam, & credibiliter furtivē, surrepta esse. Dominus ille, & alii iniuste lasi (quia conditio furtiva non solum datur contra fures, sed etiam prædones &c. l. 10. ff. de condit. furt.

§ l. 2. §. pen. ff. vi honor. raptor.) contra hæredes morte puniti, ad quos, ut supponitur, tamen nihil pervenit de rebus furtō & iniuste ab- latis, instituebant conditionem furtivam ad recuperandas in æquiva- lenti res suas: hæredes autem exci- piebant, se hac actione pulsari & conveniri non posse, partim quia nihil de his rebus ad se pervenit, par- tim quia reus ultimō supplicio affe- ctus satis omnia solvit. Quærentur igitur duo. 1. An conditio furtiva detur adversus hæredes furis, & in- iuste alienum auferentis, in solidum, licet nihil ad hæredes pervenerit? 2. An etiam in casu, quo fur & in- iuste damnificans morte & pœna ca- pitali fuit affectus?

QUÆSTIO I.

An conditio furtiva detur contra hæredes furis &c. in solidum, vel solum in quantum ad eos pervenit ex furto &c.?

Hæredes furis, & iniuste res alie- nas auferentis, ad nihil teneri, si de rebus furtivis & iniuste ablati ad eos nihil pervenit, sed omnes, quin fur &c. fuerit indè ditior effe- ctus, consumptæ sint vel perierint; si verò aliquid adhuc vel formaliter vel virtualiter exstet apud furem in morte, non in solidum, sed solum ad partem exstantem restituendam obligari, & condicione furtiva

conveniri posse, docent aliqui cum Jac. Cuiac. lib. 7. observ. c. 37. & Vulteio ad §. 14. Inst. de Action. nec sine veritatis apparentia; nam i. ex- pediti Juris est, quod actiones rei persecutorix, ex delicto descendentes, in hæredes non dentur, nisi in quantum ad eos pervenit: seu in quantum aucta est eorum substantia ex malè ablati; sic enim clarè di- sponitur in l. 9. §. 10. de tributor. act.

Q 3

in

in l. 17. 26. § 27. ff. de dol. mal. l. 4. §. 6. § 7. ff. de alien. jud. mut. caus. Sed conditio furtiva est actio rei persecutoria, ex delicto, nempe furto vel rapina, descendens, ut omnes fateri debent, licet irregularis in tantum sit, in quantum competit domino vel ejus heredibus contra non dominum; cum alie conditiones, utpote actiones personales, dentur non domino contra dominum. §. 14. *Inst. de Actio.* scilicet in odium furum &c. ut pluribus actionibus pulsari possint.

2. Actio rerum amotarum est conditionis furtive species, quando nimirum uxor sublegit res mariti; sed actio rerum amotarum non datur contra heredes ultra id, quod ad heredes uxoris pervenit; l. fin. C. rer. amot. ergo nec furtiva conditio datur in- seu contra heredes; quia actio rerum amotarum illi comparatur in l. 6. §. 4. § l. 21. §. 26. ff. de act. rer. amot.

3. In l. 9. §. ult. § l. 10. ff. de tutel. § rati. distrab. postquam dictum fuit, actionem furti, Aquilianam, & conditionem dari adversus tutorem, subiungitur, morte tutoris eas intervenire; ergo neque conditio in heredes datur.

4. Conditio furtiva non datur in heredes raptoris; ergo nec in heredes furis; quia in Jure parificantur furtum & rapina in ordine ad conditionem furtivam, quam Jura dant æquè adversus raptorem & ejus heredes, ac adversus furem & ejus heredes. *Antec. probatur;* Actio

vi bonorum raptorum, nec datur in heredes raptoris in id, quod ad hos pervenit, & quidem ideo, quia conditionem furtivam, qua conveniri possunt ad id, quod ad ipsos pervenit, sufficere exillimavit Prætor. l. 2. §. ult. ff. de vi bonor. raptor.

Longè tamen verior, sicut communior cum *Zoes. ff. de condit. furt. n. 8. Perez C. eod. n. ult. & Haunoldo de J. § J. rr. 2. c. 3. contrrov. 1. n. 266.* sententia habet, heredes furis teneri in solidum, seu ad totam rei ablatæ æstimationem, cum omni interesse, & ad hoc totum conveniri conditione furtiva posse, licet ad ipsos nihil pervenerit: seu licet ex rebus furtivis aut rapinæ ablatæ hereditas non sit aucta. Limitatur tamen assertio ad vires hereditatis, nam ultra vires hereditatis, seu de bonis propriis nihil rescire tenentur, etiam in foro externo, si hereditatem adierunt cum beneficio Inventarii. l. fin. §. 14. C. de Jure delib. quia heredes furis nec ex delicto, nec ex re accepta, si ad eos nihil pervenit de rebus ablatæ, obligantur. Præmissa hac limitatione

Probatur resolutio nostra r. *Sp. Etato Jure Naturali* tenentur heredes furis in solidum juxta vires hereditatis; quia fur, si viveret, licet de rebus ablatæ nihil ipsi superesset etiam æquivalenter & in lucro, obligaretur *Jure Naturali* totum damnatum cum omni interesse & expensis rescire læsis, scilicet ex injusta acceptatione; ergo etiam heredes obligantur *Jure*

Jure Naturali juxta vires hereditatis (quia hereditas non est nisi deductis debitis (consequenter non succedunt in illis bonis, quæ aliis tanquam injustè læsi debita sunt, & restitutioni obnoxia; in eo enim consistit ratio & natura heredum, ut representent personam demortui, & in omnia ejus jura tam passiva quam activa, tam in obligationibus quam prætensionibus succedant. l. 37. ff. de acquir. hered. l. 59. ff. de R. J. Sed Jus Positivum Humanum non recessit à Jure Naturali, sed potius eidem satis apertè se conformavit, cum primis, Jus Canonicum, quod heredes obligat tali casu ad exonerationem conscientia pro viribus hereditatis ad satisfaciendum omnibus illis, quibus à defuncto damnum est illatum, etsi ex tali damno hereditas aucta non sit. per c. fin. de sepult. §. e. in litteris. §. de raptor. Et quia res ista concernit conscientiam ac salutem animæ, atque ipsa ratio naturalis dicitur, ut injustè læsi satisfactionem capiant ex bonis hereditatis, etiam Forum Civile huic dispositioni Juris Canonici accommodare se debet, imò Jus Civile non solum diversum à Jure Naturali & Canonico non statuit, sed perspicuè satis eidem se conformavit; nam

Prob. 2. ex l. 9. ff. de condit. furt. ubi sic dicitur: in conditione ex causa furtiva non pro parte, quæ pervenit, sed in solidum tenemur: si quis autem heres est solum ex parte, pro ea parte, pro qua heres est, tenetur. Nun-

quid clarè satis. Nec dicas velim; hunc textum exaudiendum esse de casu, quo lis cum defuncto contestata jam fuerat; partim quia nullum prorsus in textu vestigium hujus interpretationis apparet, partim quia, si conditio furtiva solum habeat locum in casu, quo lis cum defuncto fuit contestata, nulla inter illam & actiones pœnales, quæ etiam lite prius cum defuncto contestatâ transeunt in solidum contra heredes, foret differentia; quod nemo admiserit. Confirmatur. Jura diligenter exprimunt, quando heredes non sunt obligari in solidum, ut in l. 23. §. 8. ff. ad L. Aquil. l. 13. pr. ff. de serv. corrupt. l. 9. §. 1. ff. quod falso tutore. l. 35. pr. ff. de Obl. & act. l. 1. ff. de privat. delict. l. 111. ff. de R. J. Ergo, cum Jura Civilia in l. 2. §. 7. ff. de condit. furt. absolute & indistinctè asserant, heredes actione furtiva teneri, nullibi autem exprimant, eas non teneri in solidum, tenebuntur in solidum, h. e. licet nihil ad eos pervenerit, vel parum tantum.

Prob. 3. Aliæ conditiones dantur in solidum adversus heredes, licet nihil ad ipsos pervenerit. l. 157. ff. de R. J. §. 2. ibi: in contractibus successores ex dolo eorum, quibus successerunt, non tantum in id, quod pervenit, verum etiam in solidum tenentur, h. e. unusquisque pro ea parte, qua heres est. Ergo etiam conditio furtiva, utpote ad illarum exemplum odii furum introducta, datur in heredes in solidum. Confirmatur: Licet aliæ actio-

actiones perimantur interitu rei, non tamen perimitur conditio furtiva interitu rei. l. 8. l. fin. ff. l. 2. C. de condit. furt. ergo etiam, licet alix actiones perimantur interitu personæ seu per mortem, non tamen perimitur conditio furtiva; quia ratio, cur Jura cit. conditionem furtivam interimi non velint cum rei interitu, est, quod fur censeatur esse in continua mora, cujus ea vis est, ut actionem efficiat perpetuam. l. 91. §. 3. ff. de Verb. Obl. etiam pugnat pro casu, quo persona interit seu moritur, cum fur in continua censeatur esse mora.

Prob. 4. ex c. tuanos 9. de usur. ibi: filii ad restituendas usuras ea sunt distributione cogendi, qua parentes sui, si viverent, cogerentur. Id ipsum etiam contra hæredes extraneos credimus exercendum. Atqui parentes, & alii, qui usuras exercuerunt, instituta actione cogendi sunt ad restituendas usuras in solidum, licet ex usuris nihil amplius, etiam virtualiter, existat penes ipsos: ergo & hæredes instituta actione cogendi sunt ad restituendas usuras in solidum. Quod autem ibi dicitur de usuris injuste acceptis, propter identitatem rationis quoque dicendum est de rebus furtivis vel rapinâ ablati, si contra hæredes injuste auferentis instituaturs actio, scilicet conditio furtiva.

Ad contraria haud difficulter respondetur. Ad 1. dist. Ma. actiones rei persecutorix, ex delicto descendentes, in solidum non dantur con-

tra hæredes, sed solum in quantum ad eos pervenit, regulariter & ubi Jura aliud non disponunt. C. Ma. ubi Jura aliter disponunt, nempe tam Civile quam Canonicum, imò & ipsum Jus Naturale. N. Ma. de conditione furtiva aliter disponunt Jura, ut satis superque ostensum est, cujus conditio, sicut in aliis articulis, ita & in hoc, diversa est, & irregularis. De hac specie conditionis in odium furum aliud observari volunt Leges, observandæ omnino, cum in toto Jure species derogat generi. l. 80. ff. de R. J.

Ad 2. N. Ma. quod actio rerum amatarum sit species conditionis furtivæ, & quod uxor propriè & Juridicè committat furtum; vel, si est species, ob reverentiam conjugum & honorem Matrimonii digna non est tantò odiò, quo furtiva conditio, nec ita notatur à Legibus, sicut ista. Neque actio rerum amatarum furtivæ conditioni comparatur simpliciter, sed solum secundum quid, quatenus nempe est rei persecutoria, sicut conditio furtiva, & sic datur etiam in hæredes; in eo autem discrepat, quod actio de rebus amotis non datur in solidum, sed præcisè in id, quod pervenit. Sicut enim Leges uxorem non patiuntur conveniri actione furti, & conditione furtiva propriè tali, ita quoque cum hæredibus uxoris aliquid sublegentis mitius agunt.

Ad 3. Ex hoc argumento sequeretur, conditionem furtivam nec dari con-

contra hæredes in id, quod pervénit, adeoque nimium probat, & nimis est bonum, consequenter malum. Quæ causa est, ut illa verba, *morte tutoris eas interire*, restringi debeant ad actionem furti, & Aquilianam.

Ad 4. N. Antec. Ad probationem ajo, rectè quidem in l. 2. cit. negari, actionem de bonis vi raptis dari in hæredes etiam in id, quod pervénit,

at non propter quamcunque conditionem adversus hæredes competentem, sed propter conditionem furtivam, tanquam pinquiorē, ac talem, qua peti & obtineri ab iis potest etiam solidum, quam Jura tribuunt etiam contra raptorem & hæredes ejus, non solum in id, quod pervénit, ut Adversarii non negant, sed in solidum, uti vidimus,

QUÆSTIO II.

An Condictio furtiva locum habeat contra hæredes etiam in casu, quo fur &c. ultimo supplicio fuit affectus?

Carpzovius in *Pract. Crim. p. 2. q. 80. n. 104. seqq.* item in *Jurisprud. For. p. 4. const. 32. desin. 23.* quamvis cum communi admittat, contra hæredes furis, si res furtiva adhuc existet, dari rei vindicationem, qua ab ipsis, & à quovis detentore vel possessore rem suam repetere possunt; negat tamen condictioem furtivam, qua læsi ab hæredibus morte, vel pœnâ corporis afflictivâ, v. g. virgis puniti petere valeant æstimationem rei non amplius exstantis cum omni interesse, vel refarcitionem damni illati. Litat pro hac sua opinione, quam *d. desin. 23. n. 14.* vocat communem & in foro Saxonicò dudum receptam, Petrum Heigium *p. 2. q. 23. n. 20.* & Scabinos Lipsienses. Fatetur tamen *q. 80. cit. (R. P. Pichler Decis. T. 2.)*

n. 118. si fur relegatione solum aut carcere sit punitus, eundem ad restitutionem damni & præstationem æstimationis domino faciendam obligatum esse.

Pro sua opinione, quam tuetur mordicus in casu, quo fur morte vel pœnâ corporis afflictivâ punitus est, sic argumentatur Carpzov. quam ego quoque in meo *Candidato h. t. n. 14. per. eram*, ut nunc puto, secutus sum. Sic, inquam, argumentatur 1. iniquissimum pariter, durissimum, & crudelitati proximum est, ut Reus ultra pœnam mortis, aut corporis afflictivam, damna quoque & interesse teneatur refarcire per suos hæredes, aut per se ipsum: ergo id asseri non debet. 2. Nullibi in universo Jure cautum reperitur, ut
* P Reus